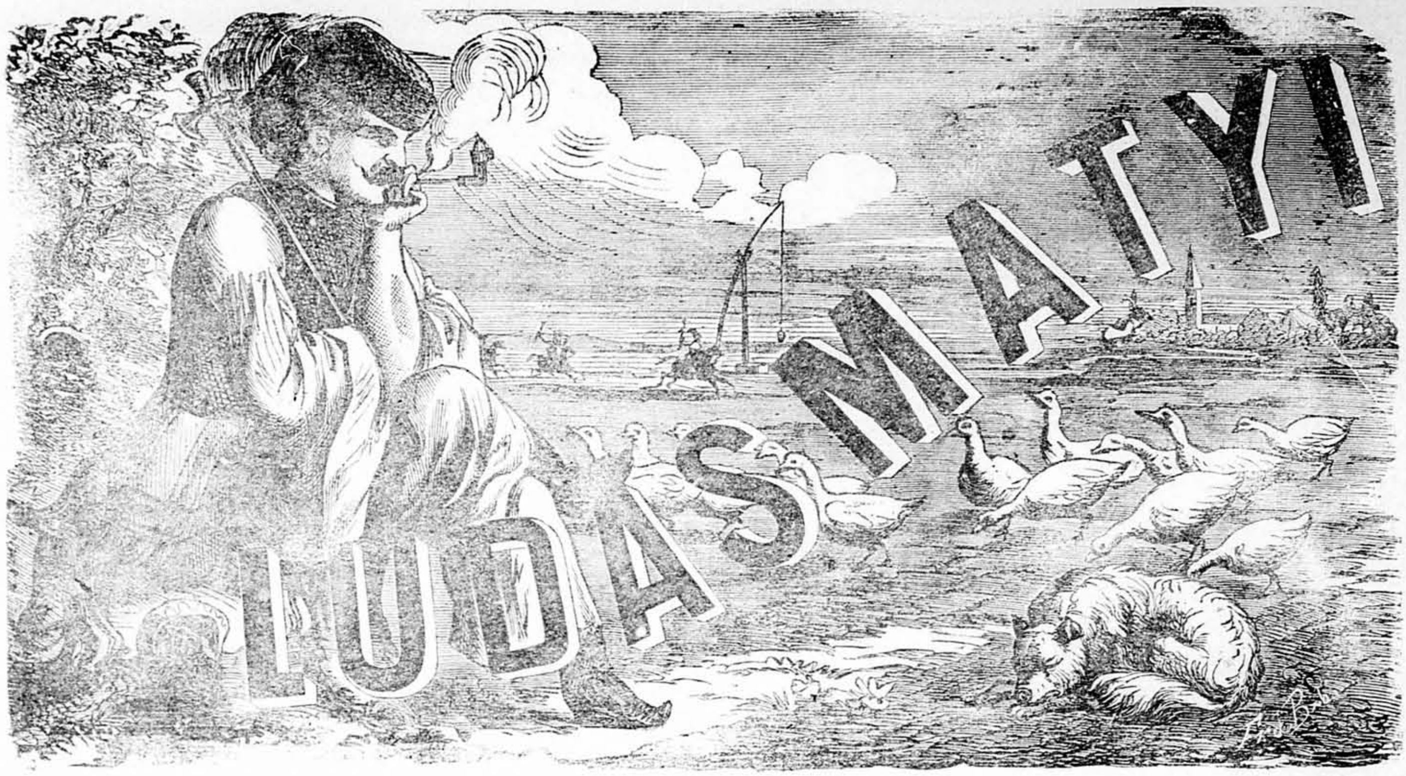

VII. ÉVFOLYAM. Megjelenik minden vasárnap. Ára félévre 3, egész évre 6 frt.

Az előfizetés pénz a KIADÓHIVATALBA városháztér 6. sz. alá küldendő.

Pest, febr. 23. 1873. 8-ik szám.

GYÜJTŐKNEK öt előfizető után tiszteletpéldány jár. Egyes példány ára helyben 10 kr.

Szerkesztői iroda: Városháztér 6. sz. ide küldendő mindenféle kézirat, mely »LUDAS MATYINAK« van szánva.

Diplomatikai tollharc
Manó és Menyus grófok között.

Tisztelt Matyi barátom!

Picula Menyus grófnak január 25-én tartott ékes beszédét hallván s azt a Ludas Matyi 5-ik számában képekben is megörökitve látván, szerettem volna, ha azon része, melyben a multban elkövetett dicső tetteit és érdemeit elősorolja, elmaradt volna, kivált miután parlamentális alkotmányunk életrevalóságát Menyus grófnak megbukása fényesen bebizonyitotta.

Nem is bolygatnám a multat, ha Menyus gróf idézett beszédében nem mondta volna ezt is:

„Apellálok a gömöri képviselőkre, tegyenek bizonyságot arról, menyire igyekeztem én azt az elvet érvényesiteni, hogy minden vidéki érdekü vonal a vidék érdekeltségének hozzájárulásával és segélyével országos kamatbiztositás nélkül épüljön" — valaki az országházban feleletre méltatta volna.

Mint a gömöri vaspálya akkori képviselője a valót bátor vagyok Ludas Matyi olvasói előtt következőkben előadni.

A felelős miniszterium első korszakában a gömöri vasut a legelőbb kiépitendő vasutvonalok közé számittatott s az országgyülés is, méltányolva azt, hogy a gömöri ipar által érdekeltek a legnagyobb áldozatokra is készek, a miniszteriumnál a pálya érdekében tett előterjesztéseit mindig készséggel fogadta és a vonalnak országos költségen leendő kiépitését elrendelte Miskolctól kezdve azon pontig, a hol a bányamivelés völgyei két ágra oszlanak. E pont nem Bánréve, hanem Pelsöc lett volna egy oly miniszter szemében, ki a vasipart előmaditani ohajtotta volna.

Menyus gróf pénzügyminiszter azonban másfelé kancsalitott! addig-addig halogatta e vonal kiépitését, mig a nyiregyház-csapi családi vonal tervei elkészültek, s ekkor a két pályát együtt nyujtotta be az országgyüléshez. Ekkor történt, hogy valami láthatatlan felsőbb hatalom — Menyus gróf képében — a nyiregyház-csapi vonal kamatbiztositását az országgyülésen kieszközölte, minek folytán ez a familiáris

vasut már át is van adva a fogalomnak, mig az egyetlen egy indusztriális gömöri vasut — melynek kiépitése reményében keletkezett a három milliónyi értéket meghaladó salgótárjáni vasfinomitó gyár — 15 mértföldnyi hoszuságban még maig sincs épitésre kiadva, miáltal a gömöri vasipar csak pang.

Nagyon furcsának tetszett tehát nekem, midőn Menyus gróf épen a gömöri képviselőktől kérte hazafiui érzelmeinek bizonyitványát.

A mit kért megkapta, ime szolgáltam egy kis fricskával. *Manó gróf.*

A Borsszem Jankóból veszszük át a következő nyilt levelet, melyet Menyus gróf, Manó grófnak fentebbi soraira intézett.

Kedves Borsszem Jankó ur!

A subventionált lapok közül egyedül a Borsszem Jankó volt az, mely pénzügyminiszterségem és miniszterelnökségem alatt hüséges kutyaalázatosságu farkcsóválással és kéznyalással szolgálta meg a neki vetett koncot, dicsőitvén közösügyes uralkodásunkat Kárpátoktól Adriáig. Minthogy irányomban mindig különös rokonszenvet tanusitott becses lapja, mit öszinte köszönettel elismerek, meg fogja édes Jankó ur nekem engedni, hogy ha valamit kidrukkoltatni kivánok, most mint exminiszter, azt a Borsszem Jankóban tehessem. Ime küldöm ezt a nyilt levelet:

Manó gróf tisztelt barátomhoz.

Lieber Manó! A Ludas Matyiban megjelent soraidból azt következtetem, hogy figyelemmel kisérted január 25-ki beszédemet, melyben igyekeztem kimutatni, hogy mily nagy előnyére vált volna a gömöri vasut a salgótarjáni vasfinomitó-gyárnak, ha szerencsétlenségére a nyiregyház-csapi — ezen familiaris vonalunk — utjába nem állott volna. De látod, édes kedves barátom! ma már a kőszentnek is maga felé hajlik a keze, hát egy Lónyaynak hogy ne hajlanék a birtokai felé.

Hidd el édes hedves szerelmes drága barátom! hogy mindeddig ki nem épült még a gömöri vasut, annak nem én vagyok az oka, hanem magad. Mért nem voltál pénzügyminiszter vagy miniszterelnök én helyettem, majd kiépült volna az a gömöri vasut előbb a nyiregyház-csapi vonalnál. Most miután nem vagyok már a kakasülőn, a legnagyobb készségemről biztosithatlak, hogy valahányszor a salgotárjáni vas finomitó gyár érdeke kerül ezután szóba a törvényházáson, mindig mellettetek fogok szavazni,

A Ludas Matyiban felállitott batteriádat ugyan egyenesen ellenem irányoztad, — nem tudom csak gyanitom mi okból, — bizonyosan azt tartod, addig kell ütni a vasat, a mig meleg, — de hidd meg egyetlen egy legkedvesebb barátom! rendkivül örvendenék, ha a gömöri vasut kiépitését a salgótarjáni vasipar érdékében ettől a kócos Szlávy-féle miniszteriumtól csakugyan kieszközölhetnéd.

Pá! puszi, kedves lelkemgalambom Manócskám!

Menyus gróf.

Válasz

Menyus gróf nyilt levelére.

Szerettem volna a Borszem Jankóban hozzám intézett nyilt soraidra melegében válaszolni, ha Bécsben való personális távolléted ebben vissza nem tartóztat.

Nagy jezsuitaságban és hizelkedésben bővölködö nyilt leveled, mely a közpályán tett szerény fáradozásaimat érdemen tul égig magasztalja, meg vallom, nagyon zsák-utcába szoritott, hogy malomkövel dobáljam azt, a ki engem Szt. János-kenyérrel hajigál.

Minthogy azonban az én gondolkozásmódom a te fifikus praktikáddal ellenkezik, azokra pedig kik az ország ügyeinek élén figurálnak méltó féltékenységgel tekint a közvélemény, konstatálni kivánom, hogy hozzád irt felszólalásom nem volt csupán materiális érdekü, noha kimutatni szándékoztam, mint lett a nyiregyház-csapi vicinalis vonalból kamatbiztositott családi országos pálya? S ez az a mire adós maradtál, holott ez a dolog Ákhilles sarka. No de mást beszél Bodóné is, midőn a bor árát kérik, ugy e? Tehát vessünk fátyolt a multakra!

A közvélemény előtt a világ legnagyobb férfiainak is megkell hajolniok, anyival inkább neked, mint bukott miniszterelnöknek, mert anyi bizonyos hogy hitelünk megrombolását a külföld és belföld egyiránt a te kormány müködésednek tulajdonitja.

Azért édes Menyusom! azt hiszem akkor érzek irántad legforróbban, ha öszintén kimondom, hogy azon speciális állás, melyet az országgyülésen most occupálsz, az országra felette káros. A magyar parlamentben többé nincs a te számodra hely s fogadd ele barátságos tanácsot tőlem:

Vedd kezedbe a te piros táskádat, ülj Farkadinára és legyél jó gazda! Jó gazdára nagyobb szüksége van a hazának, mint egy rosz politikusra.

Manó gróf.

Tisztelt Ludas Matyi ur!

Manó gróf és köztem a Ludas Matyiban tollharc provokáltatott a gömöri vasiparról és a felvidéki vasutépitésről, a menyiben ez a családi vasut ama vasiparral complexusban van.

Én készséggel és oly esdő hangon igyekeztem Manó grófnak első atakját kiparirozni, mely a harc békés utonni befejezését lehetővé tehette volna megfutás nélkül.

De miután Manó gróf folytatni kész a harcot s a politikai csatatérre lépve oly kedves, hogy nekem még jó tanácsokkal is szolgál;

És miután azt hiszem, hogy a publikumra rendkivül mulattatóvá válhatnék Manó grófnak az én politikai szereplésemről véleménye, a miben pedig én legkisebb gyönyörüségemet sem találom, ezennel kijelentem, hogy mint leforrázott ellenfél „auf Gnade“ megadom magamat.

Menyus gróf.

Memento

Pater Honoriusnak, a régi jó idők emlékére ajánlja a szerző.

Emlékszik rá atyasága!
Mikor régen, hajdanába
Maga volt a magiszterünk,
Lelki atyánk, lelki rémünk?

Emlékszik rá mit prédikált?
„Ne hordjon pap bajuszt, szakált,
Legyen szüzi s tiszta élte..
Mig napjait végig élte.

Ne éljen ugy falujában
Miként bika a csordában..
A menyecskékhez se járjon,
S ne jártassa szemét lányon“..

Emlékszik rá? Én emlékszem,
Mind poklokra szánta szépen
S gyehennára azt a papot:
Ki szeretőt tartogatott.

Gondoljon csak szavaira..
Most öné a parochia,
Tartja e most azt a morált
A miről nekünk perorált?

De hogy tartja, — verba volant —
Gazdaszonyul tart egy szép lányt,
S e lányka jus primae noctís
Atyaságodé még most is.

Frater Dyonisius.

Baranyai szikrák.

D. J. cséglédi pap épen a harkányi fürdöben mulatott, midőn A... Sándornak esperessé való választásáról volt szó.

D... kérdeztetvén, mit tart az esperesi jelöltről igy válaszolt:

„Saul kereste az ő atyjának szamarait és a főkolompost megtalálta Baranyában Kórósonʺ.

*

Barayában sok helyütt a papok volnának kötelesek tanitani, hanem a vaskalapos atyaságok saját kényelmükre segédtanitót tartanak, kik aztán nem csak a tanitói, hanem többnyire a pap tisztét is elvégzik 50—60 ftért évenként. Igy van az K.....n is, hol következő jellemző esemény adta elő magát közelebb.

Tanitó: Kérem nagytiszteletü ur! kegyeskedjék fizetésemből hét forintot adni csizmára.

Esperes: Amice! kétszáz forintot raktam öszve, beviendőt Pécsre a takarék pénztárba, ezt megcsonkitani nem akarom azon felül pedig alig marad 4—5 forintom, ergo nem adhatok.

Egy óra mulva csengetnek a papnál. Igy szokták a tanitót áthivni ebédre vagy pedig raportra.

Esperes: Tanitó! (a világért se tenné a szót oda „ur“) Itt van egy 40 forintos kötelezvény, irja alá csak mint tanu. A faluban e közt a sok ostoba paraszt közt még csak embert sem kaptam tanunak.

*

Egy óra mulva ismét csengetnek, a tanitó lóhalálában futa paphoz.

Esperes: Tanitó! Nézze és olvassa meg csak ezt a pénzt, ismét kiadok ennek az embernek 50 forintot, a kötelezvényt irja csak alá mint tanu.

Hogy mily érzések közt irta alá a szegény csizmátlan tanitó mint tanu a kötvényeket, arra feleljen meg a baranyai egyházmegye, mely a büszkeséget és ostobaságot esperessé tette.

Szegény tanitó tünődése.

Bodri kutya, pincsi fetreng a kanapén —
Ajtó előtt pedig órákig várok én,
Nincsen semmi vétkem és arcom még is ég —
Égeti azt nagyon a papi dölyfiség.
Szegény tanitócska nem a te szégyened —
Hogy mint páriával, akként bánnak veled.
Ez az egyházmegye eredendő vétke..
Mért ültet basát az esperesi székbe.

A közösü

Ez itt ez a gólya császári K i r á l y i!
Nagy nehezen tudott a házba sétálni,
Bizony nem is sokat nyert vele Letenye,
Mert Pál ur tisztében rettentően henye.

Tolna küldte fel ezt a kanalas gémet,
Mórnál szalasztá meg testvérét a német.
Csendes egy mameluk, nem sok vizet zavar,
Pulszkynál egy P e r c z e l mégis különb magyar

Divatos példabeszédek.

Egy O r c z y t bizvást fellehet áldozni, hogy a nemzeti szinház becsületét megmentsük.

*

Mig hazánk osztrák-Magyarország lesz: addig ezer Kerkápoli sem képes budgetünket a deficittől megmenteni.

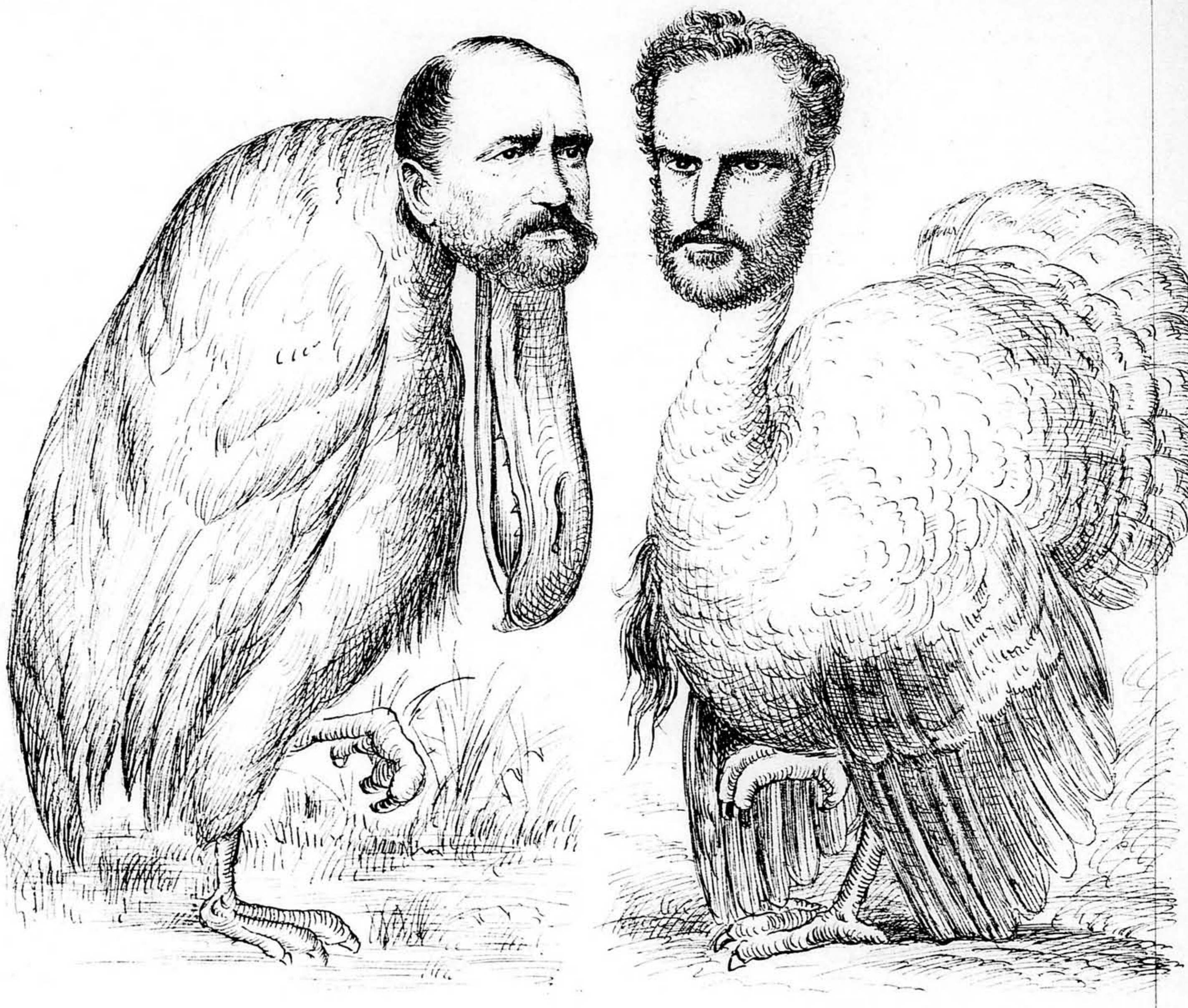
Csak nyilt levelet kell irni Lonyaynak miniszterelnöki viselt dolgairól, rögtön elhallgat — mint a siketnéma.

*

Azt tartják, hogy a sovány ló többet ér a kövér szamárnál.

Ezen definitio szerint a kis Pulszki okosabb lenne Pacolainál.

jó madarai.

Ez a gödény itten — kérdezed — mit keres?
Hát bizony csak egy kis jó hivatalra les,
De mert Menyus ur, a pátronus megbukott,
Máriási-nak csak „nesze semmi" jutott.

Ez a kanpulyka itt szakasztott Liptai.
Kissé mérges, de meg lehet javitani;
Hiszem, ha Budapest főispánja leend,
Magát ugy viseli, miként egy gentlemen.

Kérdések és feleletek.

Melyik a legkiálhatatlanabb szem?

A tyukszem.

*

Miért van az embernek két füle s egy nyelve?

Azért, hogy többet halljon és kevesebbet beszéljen.

Az emberi nem között melyik a szaporább faj, az okos avagy a bolond?

Mindenesetre a bolond, mert a példabeszéd is azt tartja: egy bolond százat csinál.

*

Mi ragadósabb a sasnál?

A finánc.

Szabadkai fricskák.

Dogma.

Laudetur Josephus Antonellovics! — Avagy: Dicsértessék a pápai csalhatatlanság az Urban! — Igy szokott toastirozni a „M. Állam“ a szabadkai aljárásbiróra, aki reggel szentelt vizet szörpölget, hogy világos látományai legyenek, nehogy valamely kálvinista pör kisértetbe hozza birói függetlenségét; délben calvil-tökkel táplálkozik, hogy „Sejánus“ megboldogult szinmüvének keserves megszülemlése által fogyatékos állományba jutott koponyájának hézagait betölthesse; este zöld salátát vacsorál, hogy Palingen átsajátitási tana szerint, az ő birói felfogása és itélete között reményszinü harmonia álljon be...

De legyen mindenkinek az ő szent hite szerint, a mint volt hite szerint Bittó Pista ő excellentiájának is, midőn az igazságszolgáltatáshoz „Crucifix-Beissert“ nevezett ki birónak.

Legenda.

És megjön a te országod én Jóskám! ha meghallgatja kis Pauler, Haynald ő excellentiájához intézett kérésedet.

És meg nem jön a te országod én Jóskám! és nem leszesz törvényszéki ülnök, ha figyelembe nem veszi Pauler ő excellentiája, kis Haynald közbevetését.

És ugy fogsz járni én Jóskám! mint többször megjárta Szikra Matyó ten Brudered, a ki a kir. táblán egy kis janitorsággal is beérné.

Mi ujság a „napszámos“ krónikában?

Szikra Matyó d'Antunovics, Körpelesz barátunkban M—cs képviselőnket látja.*) — Teljesen igaza van; a világért se engedje magát elcsábittatni; mert tudja meg, hogy M. képviselőnk olyan mint a „vén bakancsos“: ha akarom prókátor, ha akarom auditor, ha akarom doktor, ha akarom redactor, ha akarom krónika, ha akarom fricska, ha akarom Körpelesz, ha akarom Szimkelesz, ha akarom Pinkelesz, ha akarom gazda (no ez rosz), ha akarom keresztapa (no ez jobb). — Szóval minden, csak nem képviselője a mameluk-pártnak. — A „kétszerfőzeten“ kivül többszörfőzettel is szokott élni, ha az első két forrázat a vastag bőrt le nem hámlitja. — „Mosogató ruhába“, a cim alapján azokat szokta „burkolgatni“, a kikre bársony-nyereg nem illik...

Körpelesz barátunk — követve az almási járásbiró „mesterségét“ — szokott „gubacsolni“ is. — Ezen „triviális“ mesterségénél fogva egyszersmind timár; mert több marhabőrt kellett volt neki „L. Matyi“ deresére kicsávázni. — Különben felteszszük Körpelesz barátunkról, hogy a „szőrhulladékot“ szivesen átengedi Matyó d'Antunovics urnak familiai parókául...

*) Hogy mi kit látunk, mások orrára nem bigyesztjük.
Szerk.

Ezek nem fricskák.

Az nem fricska, midőn Szikra Matyó d'Antunovics, a valóban nagy katholicus és köztiszteletben állott syndicus atyjától „in spe“, hogy szent ferencz-rendi quardián lehessen baráttá neveltetett, és lett belőle kengyelfutó.

Az nem fricska, midőn ugyan ő a nagy férfiu (?!) 1869. és 72-ben mint képviselőjelölt kudarcul megbukott. — Ez aztán nemcsak „kétszerfőzött“; hanem kétszerfelsült is.

Az sem fricska, midőn Tóth Vili biztosittatott aziránt, hogy ha Lénárd főispán lesz, akkor a szabadkai balpárt tönkre megy. — Lénárd kineveztetett és a jobbpártnak választott bizottsági tagja egy sincs.

Mindez nem fricska!.. csak kis tévedés.

Mi az igazi fricska?

Az, hogy M—cs képviselőnk, mint a keszthelyi georgicon egykori növendéke a veterinariát is hallgatta. — Roppant fricska!

Ugyan miért tanulta a lódoktorságot? — Szórakozásból tán? Ó nem. — Kenyérkeresetből tán? Még kevésbé. — Hát miért? — Előérzetből, mert sejtette, hogy az almási járásbiróval dolga lesz.

Utasitás.

Országgyülési képviselőink ezentul Szikra Matyótól fogják venni eljárási utbaigazitásukat, miután a „napszámos“ krónika szerint interpellatio és inditvány közt semmi különbség sincs. — Hallottunk harangozni, de nem tudjuk hol!

Petitio.

Pelagicsot, mint politikai menekültet el kell fogatni; de a 49-es muszkavezetőket nyugdijakkal és hivatalokkal kell jutalmazni. — Igy hozza magával a mamelukok hazafias politikája és a nemzetközi jog tiszteletben tartása. (?!)

Életkérdés.

Majd elfeledtük! — Hát tudja-e Szikra Matyó d'Antunovics ur, miért nem akart meghalni M—cs barátunk 48-ban? — Mert élni akart 73-ban, hogy mint „országos gyászlapiró“, önnek is megirhassa gyászverseit; pl.:

Itt nyugszik Szikra Matyó,
A „legfutósabb“ járásbiró.

No de azért meg ne ijedjen. — Korántsem óhajtjuk halálát, sőt azt kivánjuk, hogy sokáig éljen! — Ön élete „L. Matyi“ élete egyszersmind..

Ezzel bezárjuk enyelgésünket. — A mai lap legyen 'izárólag Antunovicsok lapja. — Legyen fegyverszünet martius 15-ig, a midőn közös egyetértéssel ünnepeljük meg történelmi nagy napját nemzetünknek — ha épen a „baromvásáron" is.

Jó egészséget!

Anonymus Pinkelesz,
Synonymus Szimkelesz.
közösügyes patrioták.

Ludas Matyi adomái.

Kárt tettek a szomszéd zsidó árendás ökrei a szolgabirónak kukorica földjén s a kártéritési öszveuget oly magasra szabta a szolgabiró, hogy e miatt a zsidó az alispánhoz fordult panaszra. Az alispán aztán levelet intézett a szolgabiróhoz, hogy ha lehet, egyenlitse ki a dolgot a zsidóval barátságosan, ne engedje perre kerülni, mert azt az öszveget a törvény sem fogja megitélni, miután hiteles kárbecslés nem történt.

Nehány nap mulva találkozik az alispán a szolgabiróval a megye házánál s meg szólitja:

Na barátom! hát hogy vagy az árendás zsidóval?

— Hát elintéztük az ügyet barátságosan, a zsidó fizetett nekem ötven forintot; én pedig kapattam rajta huszonötöt. —

Az én Dini barátom mindkét szemére meglehetős kancsal, hanem azért felette kiváncsi mindenre.

Feljő egyszer 67-ben Körösről Pestre s találkozik velem a Sándor utcában, midőn épen a képviselőházból léptem ki egészen felindultan Deák Ferencnek a közösügyes alku mellett tartott beszéde után.

Szervusz Károly pajtás! mondj valami jó ujságot, hogy folynak a dolgok Pesten? kérdezé az én Dini barátom.

Bizony Dini pajtás! itt olyan formán folynak a dolgok, amint te láthatod. Deák Ferenc épen most adott el bennünket a németnek.

„Ugyan édes fiam! hogy tudott benneteket ugy csuffá tenni az a burkus"? kérdé az egyszerü földmives Königräc alól hazaszabadult baka fiától.

— Hát édes apám uram a bizony ugy tudott, hogy egy kissé jobb fengyvere volt mint nekünk, s azokkal egy kissé jobban tudott lőni mint mi a mieinkkel, azután meg egy kissé jobban is győzték a gyalogolást mint mi, meg aztán egy kissé több bátorságuk volt, mint nekünk. —

„No már igy nem csudálom, hogy egy kissé meg futottatok," fejezébe az öreg a diskurzust.

Megfogadta a pap Miskát kocsisnak, a kommencióba az is benne volt, hogy minden kárért a mit ügyetlensége vagy vigyázatlansága folytán okoz a papnak, felelős lesz Miska.

Egy izben hajtat a pap a tanyára s Miska fütyörészve ugyancsak pattogtotja a suhogót.

Vigyázz hé! inté a pap kocsisát, — most is majd kicsaptad a szememet. —

„Ne féljen nagy tiszteletü uram! én leszek azért felelős ha kicsapom" — nyugtatá meg Miska a papot.

Ama hires baranyai esperes tünődése.

(Elleste a Táltos Kosta.)

Vágyaimnak Mekkájába
Hamarjába elérek-e?
A polc, melyre feljutottam,
A püspökséghez vezet-e??

Hogy ne vezetne? hisz megvan
Minden külső kellék bennem,
Pocakos has, stentori hang,
S a mi a fő, buksi nagy fejem.

Jaj de ha magamba szállok
S elismerem az igazat,
Pásztor kollégáim között
Én vagyok a legszamarabb.

Zsiga pósta.

Argusnak: „Tromfot tromfal" cimü paródiáját csupa collégiális barátságból félre tettük, mert a „haszontalan tudnivalók" miatt nem akarunk az „Üstökös" üstökébe kapni. Hogy Ludas Matyiban a szikrázó humort gyakran fel lehet találni, erről különben a leghitelesebb bizonyitékot Üstökös kollégánk önmaga szolgáltatja ki, gyakran traktálván olvasóit a Ludas Matyiból átplántált észtörmelékekkel. A mit egyebiránt nem hogy kárhoztatnánk, sőt rendkivül örvendünk, hogy cikkeinket szószerinti utánközlésre méltatja az Üstökös kolléga, mint méltatta közelebb a „Baranyai köszöntőt, (Megjelent a Ludas Matyi f. é. 1-ső számában; az Üstökösben pedig 4 hét mulvs f. é. 5-ik számában) és „a német nyelv dicsérete" cimü tréfás versezetet, (mely a Ludas Mntyinak még 1871-ki 44-ik számában jelent meg, az Üstökösnek pedig a f. 1873-ik évi 7-ik számában látott napvilágot.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Mészáros Károly**

Pest, 1873. Nyomatott Neuer I.nál.